

CODI 28522 LLENGÜES I POBLES INDOEUROPEUS.

PROF. J. FORTES FORTES

CONTINGUT.

Aquesta és una assignatura interdisciplinària. El seu objectiu és l'estudi de l'origen i la història i la cultura antigues dels pobles i llengües indoeuropeus, amb una introducció a la protollengua i a la problemàtica de la seva escissió. Aprofitarà les aportacions de diverses disciplines *pares inter se* com la lingüística, la biologia evolutiva, la genètica, la prehistòria, la història i l'arqueologia, etc.

OBJECTIUS.

Al final del curs, l'alumne

- a) coneixerà la metodologia de la gramàtica històrica i sabrà aplicar-la amb rigor; d'aquesta manera coneixerà també els problemes de la reconstrucció de la protollengua indoeuropea i, a més, els contactes d'aquesta amb altres protollengües.
- b) coneixerà la divisió, l'evolució, els principals documents de les branques de la família indoeuropea en les seves fases més antigues, amb els trets grammaticals més importants;
- c) sabrà l'estat actual de l'investigació sobre els pobles indoeuropeus antics, els seus orígens i la seva cultura;
- d) haura copsat la importància del treball interdisciplinari i la problemàtica d'intentar utilitzar dades de disciplines molt diverses.

TEMARI.

Els temes s'agrupen en una sèrie de mòduls.

Mòdul 1. Lingüística indoeuropea: concepte, història i metodologia; la protollengua indoeuropea, problemes de l'evolució i models; lingüística històrica i biologia evolutiva. Altres grups lingüístics. Introducció a l'estudi de les llengües indoeuropees: classificació, història, escriptura i documents, gramàtica i lèxic.

Mòduls 2 a 7. Introducció sobre cada una de les altres disciplines: prehistòria, història, arqueologia, antropologia, genètica, paleoetnobotànica, arqueozoologia, història de la vegetació, de les plantes cultivades, dels animals domèstics, etc.

Mòdul 8. Estudi interdisciplinari: introducció a l'estudi dels pobles indoeuropeus: pàtria primitiva i dispersió, lèxic i cultura.

Hi haurà un dossier amb observacions, mapes, taules i textos.

El professor entregarà uns fulls que formaran un dossier auxiliar (*handout*) amb l'organització de les classes, el calendari temàtic (*syllabus*) del curs, bibliografia, pàgines d'Internet, etc

AVALUACIÓ.

Els elements d'avaluació seran: *a)* participació dels alumnes en les classes (30% de la nota definitiva); *b)* exàmens finals, en els quals s'inclouràn, a més dels temes explcats a classe, les lectures obligatòries (70 % de la nota definitiva). Per aprobar el curs, cal assolir la qualificació de 5 en els exàmens finals.

TUTORIA INTEGRADA.

La tutoria se centrarà en: *a)* orientació en l'estudi i l'investigació; *b)* pràctiques. Es dedicarà una atenció adequada a Internet.

BIBLIOGRAFIA.

- ADRADOS, F.R./BERNABÉ, A./MENDOZA, J. 1995-1998. *Manual de lingüística indo-europea*. 3 vols. Madrid: Ediciones Clásicas.
- BADER, P. (ed.). 1994. *Langues indo-européennes*. París: CNRS Éditions.
- BEEKES, R. S. P. 1995. *Comparative Indo-European linguistics. An introduction*. Amsterdam/Filadelfia: John Benjamins Publ. Co.
- BLENCH, R./SPRIGGS, M. (eds.). 1997-99. *Archaeology and language*. 4 vols. Londres/Nova York: Routledge.
- BUCK, C., D. 1949. *A dictionary of selected synonyms in the principal Indo-European languages*. Chicago/Londres: The University of Chicago Press.
- BUXÓ, RAMON. 1997. *Arqueología de las plantas*. Barcelona: Crítica.
- CAMPBELL, L. 1998. *Historical linguistics. An introduction*. Edimburg: Edinburgh University Press.
- CAVALLI-SFORZA, L.L. 1997. *Genes, pueblos y lenguas*. Trad. cast. de l'it. de J. Vivanco. Barcelona: Crítica.
- CAVALLI-SFORZA, L.L./MENOZZI, P./PIAZZA, A. 1994. *The history and geography of human genes*. Princeton: Princeton University Press.
- CAVALLI-SFORZA, LUCA I FRANCESCO. 1994. *Qui som. Història de la diversitat humana*. Trad. cast. de l'it. de C. Casals. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.
- CAVALLI-SFORZA, L.L., et al. 2001. *Le radici prime dell'Europa. Gli intrecci genetici, linguistici, storici*. Milan: Bruno Mondadori.
- DINCAUZE, DENA F. 2000. *Environmental archaeology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- GAMKRELIDZE, T.V.-IVANOV, V. V. 1995. *Indo-European and the Indo-Europeans. A reconstruction and historical analysis of a language and a protoculture*. 2 vols. Trad. anglesa del rus de J. Nichols. Berlín/Nova York: Walter de Gruyter.
- GIMBUTAS, M. 1987. *Festschrift = The archaeology of a linguistic problem. Studies in honor of -*. Ed. by S. N. SKOMAL and E. C. Polomé. Washington: Institute for the Study of Man.
- GOULD, STEPHEN JAY. 1999. *La vida maravillosa. Burgess Shale y la naturaleza de la historia*. Trad. cast. de l'angl. de J. Ros. Barcelona: Crítica.
- JOSEPH, BRIAN D./JANDA, RICHARD D. (eds.). 2003. *The handbook of historical linguistics*. Malden, Mass./Oxford: Blackwell.

- MALLORY, J. P. 1989. *In search of the Indo-Europeans. Language, archaeology and myth*. Londres: Thames and Hudson.
- MALLORY, J. P./ADAMS, D. Q. (eds.). *Encyclopedia of Indo-European culture*. Londres/Nova York: Fitzroy Dearborn Publishers.
- MEIER-BRÜGGER, M. 2000. *Indogermanische Sprachwissenschaft*. 7a. ed. (del manual de H. Krahe). Berlin/Nova York: Walter de Gruyter. Hi ha una traducció angl. (de Ch. Gertmenian): *Indo-European linguistics*. 2003. Mateixa editorial.
- MEILLET, A. 1937. *Introduction à l'étude comparative des langues indo-européennes*. 8a. ed. París: Hachette.
- POKORNY, J. 1949-69. *Indogermanisches etymologisches Wörterbuch*. 2 vols. Berna/Munic: Francke.
- RAMAT, A. G.-RAMAT, P., (eds.). 1994. *Las lenguas indoeuropeas*. Trad. cast. de P. Linares i A. Fernández V. Madrid: Editorial Crítica.
- RENFREW, C. 1987. *Archaeology and language. The puzzle of Indo-European origins*. Londres: Jonathan Cape. Hi ha traducció castellana.
- RENFREW, C./BOYLE,K., (eds.). 2000. *Archaeogenetics:DNA and the population prehistory of Europe*. Oxford.
- SCHMITT-BRANDT, R. 1998. *Einführung in die Indogermanistik*. Tübingen/Basilea: Francke.
- SERGENT, B. 1995. *Les Indo-Européens*. París: Éd. Payot et Rivages.
- SZEMERÉNYI, O. 1996. *An introduction to Indo-European linguistics*. Trad. angl de la 4a. ed. alemania. Oxford: Oxford University Press. (Hi ha una traducció castellana d'A. Álvarez de la 1a. ed. alemania corregida: *Introducción a la lingüística comparativa*. Madrid: Gredos. 1978.)
- TRASK, R. L. 2000. *The dictionary of historical and comparative linguistics*. Edimburg: Edinburgh University Press.
- VILLAR, F. 1996. *Los indoeuropeos y los orígenes de Europa. Lenguaje e historia*. 2a. ed. Madrid: Gredos.

El llibre de Renfrew (1987) s'ha citat només perquè ha promogut un gran debat.

Al llarg del curs es facilitarà bibliografia sobre disciplines no citades en aquesta llista.

INTERNET: Vg. el dossier auxiliar.